



**Bouwvlak en bebouwing toegestaan o.b.v. bestemmingsplan Buitengebied 1981**

|                                                  |                              |                                  |
|--------------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------|
| <i>Noord Woudenbergseweg</i><br>bebouwingsstrook | <i>bouwvlak</i><br>15.000 m2 | <i>Toegestaan</i><br>450 m2 (3%) |
| <i>Zuid Woudenbergseweg</i><br>entree            | 1.000 m2                     | 11.385 m2 (15%)                  |
| centrum gebied                                   | 74.000 m2                    |                                  |
| achter gebied                                    | 900 m2                       |                                  |
| art.19 bondskantoor                              | 1.750 m2                     | 1.750 m2 +<br>13.585 m2          |

**Bebouwde oppervlakte 2009**

|                                             |            | <i>totaal m2</i>        |
|---------------------------------------------|------------|-------------------------|
| <i>Noord Woudenbergseweg</i><br>bebouwing   | ca. 430 m2 | 430 m2                  |
| <i>Zuid Woudenbergseweg</i><br>entree       | 125 m2     | 11.000 m2               |
| centrum gebied                              | 10.415 m2  |                         |
| achter gebied                               | 460 m2     |                         |
| art.19 bondskantoor<br>(buiten bouwvlak BP) | 2.225 m2   | 2.225 m2 +<br>13.655 m2 |

**Nieuwe situatie bebouwing bestemmingsplan**

|                                                              | <i>bebouwing</i> | <i>sloop</i> | <i>totaal m2</i>                |
|--------------------------------------------------------------|------------------|--------------|---------------------------------|
| <i>Noord Woudenbergseweg</i><br>1.Rinus Michels Dug Out etc. | 450 m2           |              | 450 m2                          |
| <i>Zuid Woudenbergseweg</i><br>2.poortgebouw                 | 125 m2           |              | 13.205 m2                       |
| 3.Bondsbureau                                                | 2.225 m2         |              |                                 |
| 4.Nieuw KNVB Hotel                                           | 2.275 m2         |              |                                 |
| 5.Oud KNVB Hotel                                             |                  | - 1.260 m2   |                                 |
| 5a. Oud hotel, nabij parkeerplaats                           |                  | - 550 m2     |                                 |
| 6.Business Centre                                            | 550 m2           |              |                                 |
| 7.Trainingscentre                                            | 945 m2           |              |                                 |
| 8.Sporthal                                                   | 2.530 m2         |              |                                 |
| 9.Sport Medisch Centre                                       | 1.475 m2         |              |                                 |
| 10.Het Kantoor                                               | 700 m2           |              |                                 |
| 11.Zwembad                                                   | 2.200 m2         |              | - 145 m2<br>- 60 m2<br>- 460 m2 |
| 12.Woning Beheerder                                          |                  |              |                                 |
| 13.Berging                                                   |                  |              |                                 |
| 14.Seminair Hotel                                            |                  |              |                                 |
| 15. overdekken bestaande<br>parkeerplaats                    | 180 m2           |              | +<br>13.655 m2                  |

**Bebouwing in BP KNVB Sportcentrum t.o.v. bouwmogelijkheden vigerend bpplan:**  
Van 13.585 m2 naar 13.655 m2 ( = beb. toename van ca. 0,5 % )

**Bebouwing in BP KNVB Sportcentrum t.o.v. bestaand bebouwd oppervlak**  
Van 13.655 m2 naar 13.655 m2 ( = neutraal )

Gemeente Zeist

Bebouwing t.o.v. bestemmingsplan KNVB Sportcentrum

|         |               |            |     |             |
|---------|---------------|------------|-----|-------------|
| nummer  | 99.75         | schaal     | nvt | raad        |
| formaat | A 3           | referentie | mRO | ged. slaten |
| datum   | december 2009 |            |     |             |

mRO bv  
t Zand 30 3811 GC Amersfoort  
tel.: 033-4614342 / fax: 033-4614990 / Email: info@mro.nl

mRO



# Natuurtoets KNVB

BEHORENDE BIJ:  
BESTEMMINGSPAN KNVB SPORTCENTRUM

Versie 5

februari 2010



**Zoon** bureau voor ecologie

Bijlage 3 bij  
Bestemmingsplan KNVB sportcentrum, Zeist  
**mRO** bv

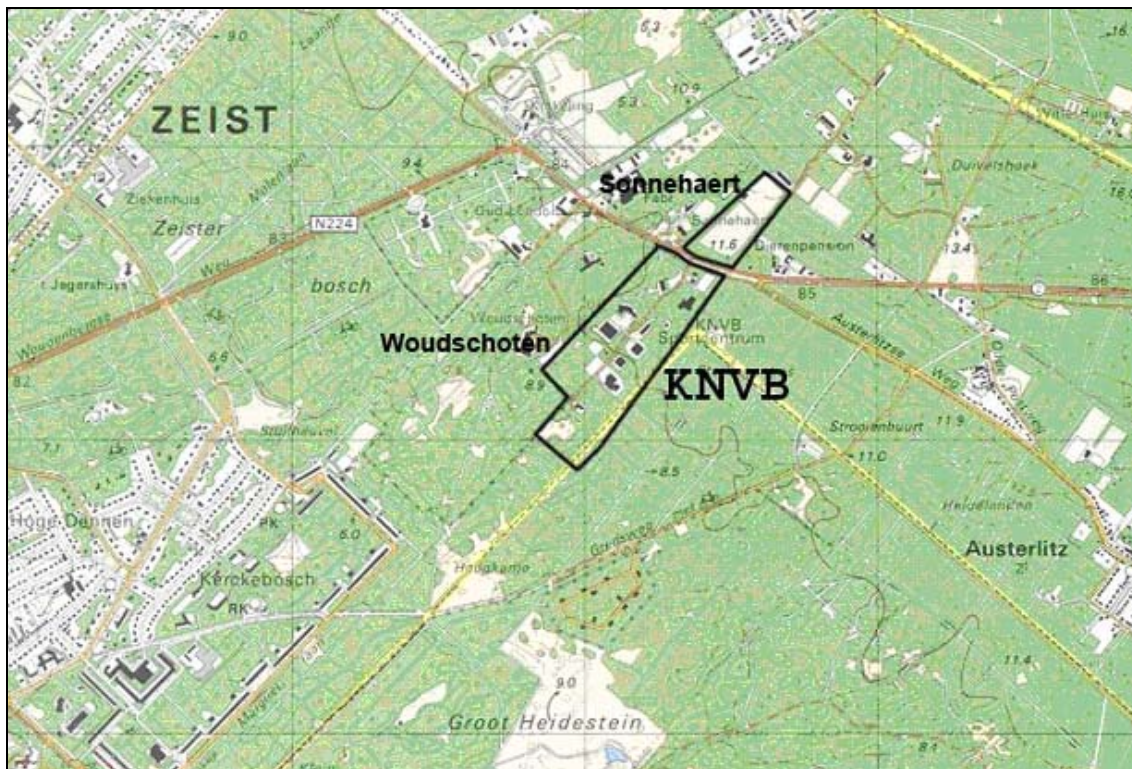
## Colofon

|               |                                                  |
|---------------|--------------------------------------------------|
| Titel         | Natuurtoets KNVB                                 |
| Ondertitel    | bijlage 3 bij: Bestemmingsplan KNVB Sportcentrum |
| Opdrachtgever | mRO                                              |
| Uitvoerder    | C.P.M. Zoon                                      |
| Versie        | 5                                                |
| Datum         | februari 2010                                    |

## Inhoud

|                                                                  |                                            |
|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Inleiding</b>                                                 | <b>2</b>                                   |
| Ligging van het plangebied                                       | 2                                          |
| Plannen op het KNVB terrein                                      | 3                                          |
| Alle plannen in de directe omgeving bij elkaar                   | 6                                          |
| Status van het KNVB terrein in het natuurbeleid                  | 7                                          |
| Toets in het kader van gebiedsbescherming                        | 7                                          |
| Toets in het kader van soortenbescherming                        | 7                                          |
| Onderzoek                                                        | 7                                          |
| <b>Natuurwaarden</b>                                             | <b>8</b>                                   |
| Toestand van de natuur                                           | 8                                          |
| Bestaande soort gegevens                                         | 11                                         |
| Aangetroffen natuurwaarden                                       | 11                                         |
| Verwachting voor beschermde natuurwaarden                        | 17                                         |
| Het belang van het terrein voor beschermde soorten               | 17                                         |
| Het belang van het terrein voor beschermde gebieden              | 18                                         |
| De status van de voorkomende biotopen en soorten                 | 18                                         |
| <b>Effecten</b>                                                  | <b>19</b>                                  |
| Effecten van het plan op beschermde soorten                      | 19                                         |
| Effecten van het plan op beschermde gebieden                     | 20                                         |
| <b>Toets volgens “nee-tenzij” principe voor beschermd gebied</b> | <b>20</b>                                  |
| Inleiding                                                        | 20                                         |
| Nee-tenzij toets                                                 | 20                                         |
| <b>Conclusies</b>                                                | <b>26</b>                                  |
| Natuurwaarden                                                    | 26                                         |
| Effecten van de plannen                                          | 26                                         |
| <b>Aanbevelingen</b>                                             | <b>27</b>                                  |
| Welke natuur kan het beste versterkt worden?                     | 27                                         |
| Ontheffingen                                                     | 28                                         |
| Uitvoeren van de zorgplicht                                      | 28                                         |
| <b>Bronnen</b>                                                   | <b>29</b>                                  |
| <br>                                                             |                                            |
| Bijlage 1                                                        | Natuurloket                                |
| Bijlage 2                                                        | schema Nee-tenzij toets                    |
| Bijlage 3                                                        | schema beoordeling significante aantasting |

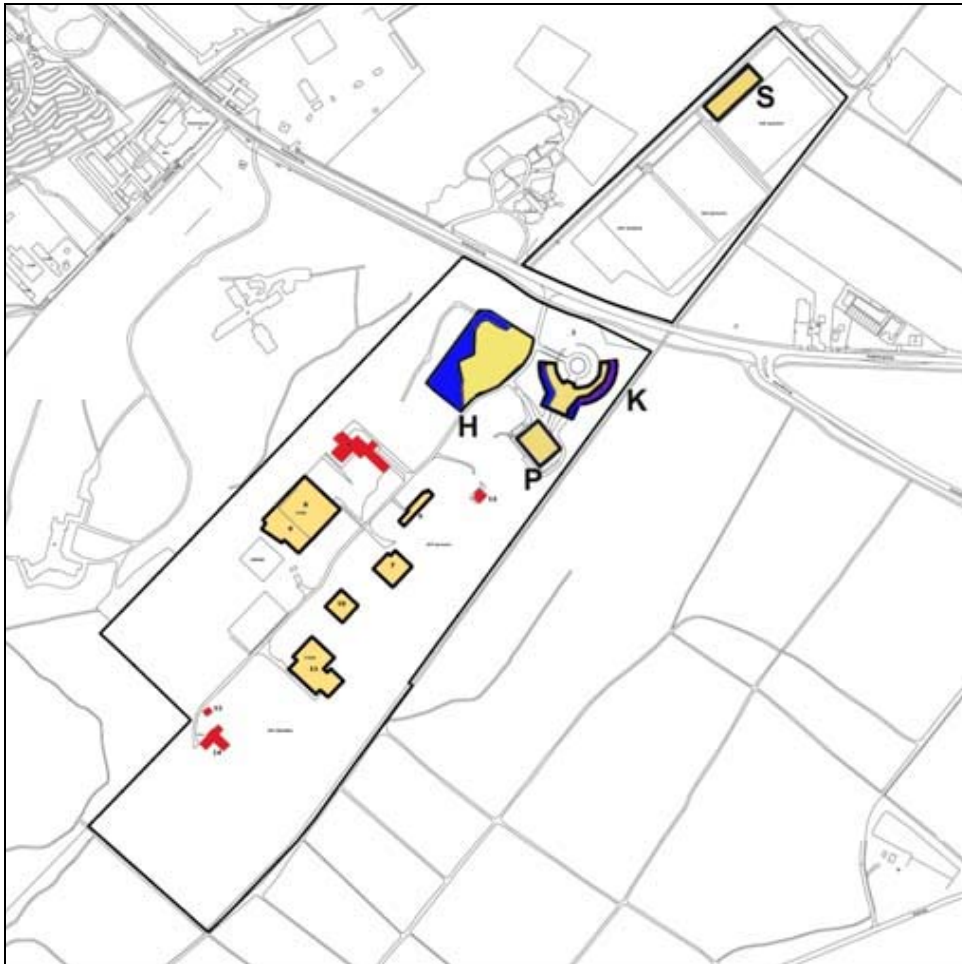
## Inleiding



*Ligging van het sportcentrum van de KNVB*

Het terrein van de KNVB ligt aan de Woudenbergse weg ten oosten van Zeist. Ten westen van het terrein ligt conferentieoord landgoed Woudschoten. Ten noordwesten van het terrein ligt landgoed Sonnehaert. Ten noorden, oosten en zuiden liggen bossen en verspreide bebouwing. Niet ver ten zuidwesten ervan ligt de woonwijk Hoge Dennen-Kerckebosch temidden van de bossen.





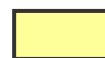
*Geplande nieuwbouw en sloop KNVB*

*Nieuwe bebouwing waarbij natuur verdwijnt*



- K het bondskantoor wordt uitgebreid, ten koste van enkele meters bos;
- H de hotelaccommodatie wordt uitgebreid, ten koste van tuin en loofbos.

*Nieuwe bebouwing binnen bestaande bouwgrenzen*



- S de bestaande bebouwing ten noorden van de Woudenbergseweg langs de westkant van de velden wordt vernieuwd binnen bestaande grenzen.
- P de verdiepte parkeerplaats bij het bondskantoor wordt overdekt.
- K het bondskantoor wordt uitgebreid met een bouwlaag bovenop het bestaande gebouw
- H de hotelaccommodatie wordt uitgebreid op de plaats van het huidige hotel. Parkeren gaat deels ondergronds.

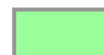
*Te slopen bebouwing om te zetten in natuur*





*Terreinen en gebouwen die worden terug gegeven aan de natuur*

*Terreinen worden omgezet in natuur of groen*



- A het bestaande hotel wordt gesloopt
- B de bestaande dienstwoning midden in het oude bos wordt verwijderd
- C het slaapgebouw in het zuiden wordt verwijderd
- D een sportveld in het zuiden wordt verlaten

*Natuurkwaliteit van bestaand bos wordt verhoogd*

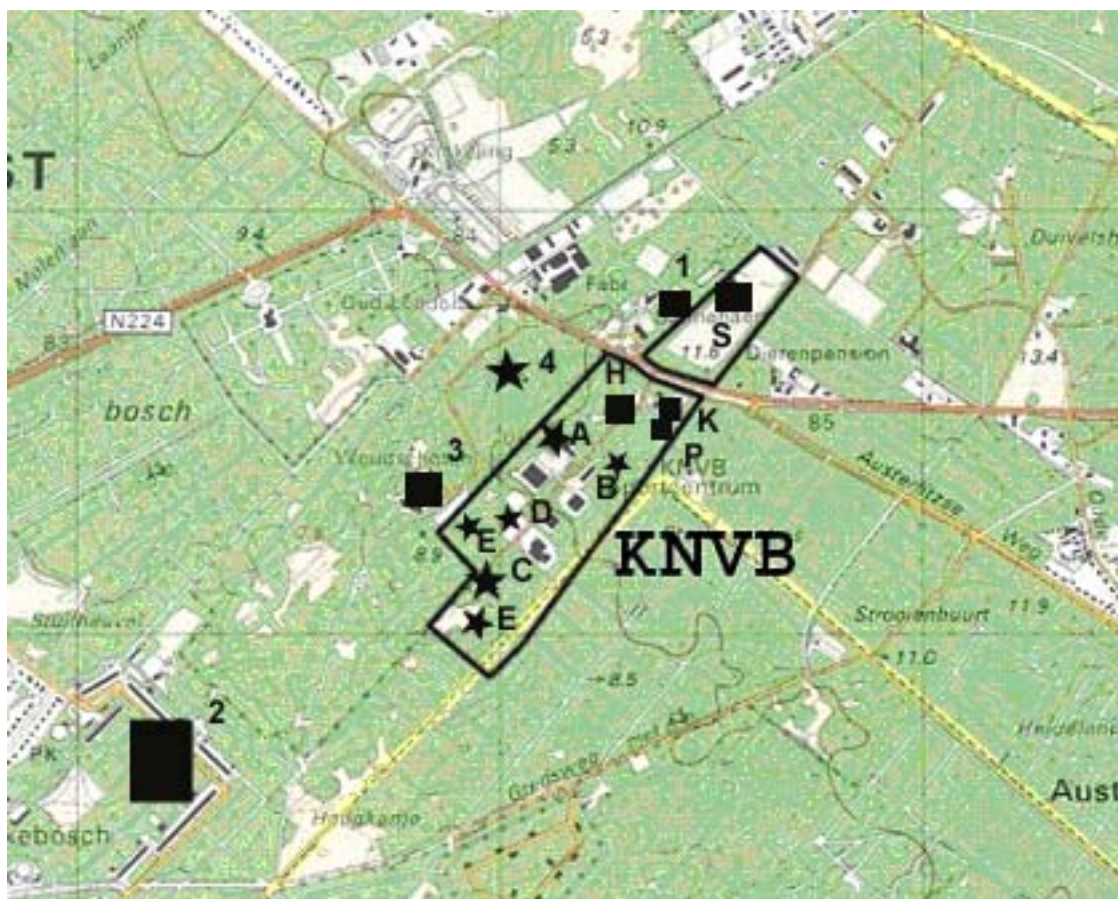


- E de outdoor-activiteiten in de zuidelijke bossen worden gestaakt

### Alle plannen in de directe omgeving van de KNVB bij elkaar

Het plan van de KNVB staat niet op zichzelf. Er wordt op de terreinen rondom het KNVB terrein ook gebouwd en er worden functies veranderd.

1. Naast het noordelijke deel is op Sonnehaert uitbreiding van bebouwing gepland. Deze uitbreiding wordt zoveel mogelijk tegen de grens met de KNVB gelegd, zodat één ontsluiting gezamenlijk gebruikt kan worden.
2. De gemeente Zeist vernieuwt de wijk Kerckebosch, waarschijnlijk binnen de bestaande grenzen
3. Conferentieoord "Woudschoten" is voornemens de bebouwing op het terrein te concentreren bij het hoofdgebouw.
4. Daarvoor wordt het Henri Dunant huis gesloopt en terug gegeven aan de natuur.



*Cumulatieve plannen rondom het KNVB terrein*

Als gevolg van al deze plannen op en rond het KNVB terrein kan het provinciale streefbeeld (een waardevol bosgebied dat delen van de Heuvelrug verbindt), gerealiseerd worden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de doelen van de Ecologische Hoofdstructuur.

## Status van het KNVB terrein in het natuurbeleid

Het terrein ligt geheel in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de provincie Utrecht. Er ligt geen Natura 2000 gebied in de wijde omgeving.

## Toets in het kader van gebiedsbescherming

Voor ingrepen die mogelijk de natuurwaarden van de EHS aantasten, geldt het principe "nee-tenzij". Afweging van het natuurbelang in de EHS vindt plaats in het spoor van het bestemmingsplan. De "nee-tenzij" toets wordt in dit rapport uitgevoerd. De ingreep kan alleen plaatsvinden als er geen significant negatieve effecten optreden.

## Toets in het kader van soortbescherming (Flora- en Faunawet)

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die genoemd worden in de Flora- en Faunawet. In deze wet worden de volgende categorieën genoemd:

- Categorie 1 algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en geldt altijd de zorgplicht (art.2).
- Categorie 2 soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
- Categorie 3 zeldzame soorten, Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels). Altijd moet ontheffing aangevraagd worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan **alle** volgende criteria:
  - én - er sprake is van een in de wet genoemd belang (ruimtelijke ontwikkeling)
  - én - er geen alternatieven zijn
  - én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding

Voor broedvogels en Habitatrichtlijnsoorten is "ruimtelijke ontwikkeling" geen reden voor ontheffing, omdat dit in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn, waarvoor de Flora- en Faunawet de nationale uitwerking is.

Voor ingrepen die jaarrond verblijfplaatsen van broedvogels bedreigen, moet ontheffing aangevraagd worden. Buiten de broedtijd is voor overige vogels geen ontheffing nodig.

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

De afweging van het belang van rode lijst-soorten (nationaal) en oranje lijst-soorten (provinciaal) vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening.

## Onderzoek

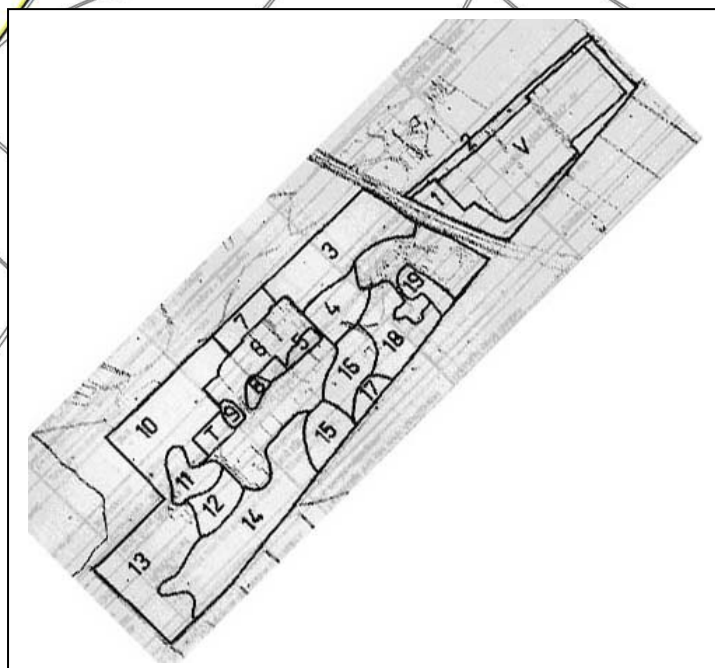
In mei en juni 2007 is het terrein 4 maal bezocht om beschermde soorten vast te stellen en de toestand van de natuur te beschrijven. Er is gezocht naar broedvogels, planten, hagedissen en zoogdieren (waaronder vleermuizen).

## Natuurwaarden

### Toestand van de natuur



*Begroeiing 2007 (Zoon)*



*Begroeiing 1994 (Mulder et al)*

### Legenda begroeiing 2007

#### G. Graslanden

- G0 gazon
- G1 schraalland
- G2 schraalland met jonge boomopslag

 Deelgebied met geplande ingrepen

#### L. Loofbossen

- L0 Loofbos met gemaaid bodem
- L1. jonge loofhoutaanplant
- L2. oud beukenbos
- L3. oud eikenbos
- L4. Amerikaanse eik oud (laan)
- L5. Oud eikenbos met Rhododendron

#### N. Naaldbossen

- N0 Grove den oud met gemaaid bodem
- N1. jong donker naaldbos
- N2. jong coniferenbos
- N3. Grove den oud met schraalland
- N4. Oud naaldbos met weinig ondergroei

#### M. Gemengde bossen

- M0. gemengd oud bos met halfverharding of gazon
- M1. Grove den / Amerikaanse eik oud, structuurarm
- M2. Grove den/Beuk/Amerik. eik oud; structuurrijk
- M3. Eik, Grove den en Beuk oud
- M4. Middeldoud Douglasspar met enkele Eik (donker)
- M5. Gemengd bos met Rhododendron

### Inventarisatie 1994 (Mulder et al, 1995)

| Vak | Ecologische waarde | Toelichting                                                      |
|-----|--------------------|------------------------------------------------------------------|
| 1   | -                  | Jonge aanplant exoten.                                           |
| 2   | -                  | Oude laan Am. eik, algemeen, vrij rijke bodem.                   |
| 3   | +                  | Gemengd oud bos in ontwikkeling.                                 |
| 4   | +/-                | Oud naaldbos, beginstadium ontwikkeling, algemeen.               |
| 5   | -                  | Oud naaldbos, gestoord, met gazon. geen natuurlijke ontwikkeling |
| 6   | -                  | Bebouwing met plantsoen.                                         |
| 7   | +/-                | Oud naaldbos, beginstadium ontwikkeling, algemeen, ongestoord.   |
| 8   | +/-                | Oud naaldbos, beginstadium ontwikkeling, algemeen.               |
| 9   | +/-                | Oud naaldbos, beginstadium ontwikkeling, algemeen.               |
| 10  | +                  | Oud naaldbos, beginstadium ontwikkeling, algemeen.               |
| 11  | +/-                | Oud naaldbos, in ontwikkeling, algemeen.                         |
| 12  | +                  | Spontaan naaldbos, beginstadium ontwikkeling.                    |
| 13  | +/-                | Open naaldbos op arme groeiplaats, sterk gestoord, algemeen.     |
| 14  | +/-                | Oud naaldbos, in ontwikkeling.                                   |
| 15  | +                  | Oud gemengd bos in ontwikkeling, niet algemeen.                  |
| 16  | +                  | Oud eikenbos, in ontwikkeling.                                   |
| 17  | +/-                | Oud naaldbos, in ontwikkeling, algemeen.                         |
| 18  | +                  | Oud loofbos, eindstadium successie, goed ontwikkeld.             |
| 19  | +                  | Oud gemengd bos in ontwikkeling, niet algemeen.                  |

Ecologische waarde:

+ = hoge waarde +/- = waarde in ontwikkeling, -- = lage waarde

### *Conclusie over natuurwaarde van de aanwezige begroeiing*

De bosopstanden zijn merendeels vrij oud.

Waardevolle opstanden vormen de oude loofbossen en gemengde bossen met bijzondere flora, een goede vegetatiestructuur en veel holenbroedende vogels (L2, L3 en L5; M2, M3 en M5).

Daarnaast komen vliegdenbossen voor, dennen op schraalland, met soorten van heide en stuifzand (N3) en kleine oppervlakten met schraalland (G1 en G2).

De overige begroeiing bestaat uit enkele donkere naaldbossen, bossen van grove den en Amerikaanse eik met bijzonder weinig structuur, coniferenbossen en bossen met gemaaide ondergroei of halfverharding en gazon. Zij vertegenwoordigen een lagere ecologische waarde op zichzelf, maar vormen samen met de eerder genoemde bossen een groot aaneengesloten bosgebied met bijzondere natuurwaarden.

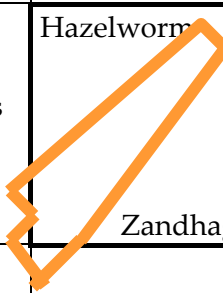
In vergelijking met 1994 (Mulder et al, 1995) is de situatie nog niet veel veranderd. Er is destijds geen soorten-inventarisatie maar een biotoop-inventarisatie gedaan met oog op de bosbouwwaarde en de ecologische waarde van de verschillende terreinen.

## Bestaande soortgegevens

Van het terrein en omgeving zijn goede gegevens van reptielen (Natuurloket, 2007; De Vries, 2005 en van de Bijtel, 2005).

In de gehele omgeving komen de Zandhagedis en de Hazelworm verspreid voor. Ten noorden van het gebied komt rond de Kozakkenput ook de Ringslang voor en ten zuiden van het terrein komt daarnaast de Levendbarende hagedis voor.

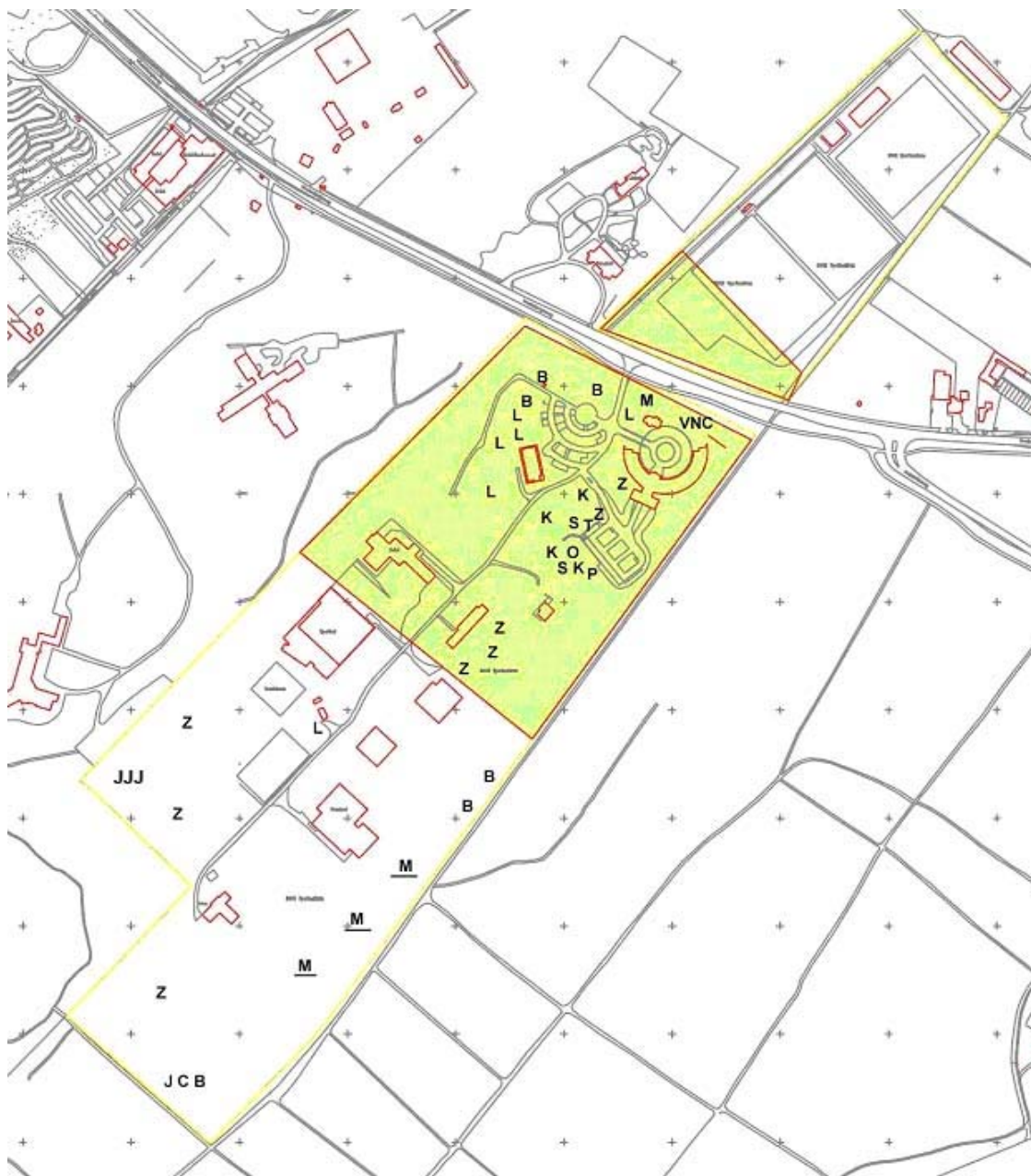
In het onderstaande schema is het voorkomen van deze soorten weergegeven ten opzichte van het KNVB terrein (  ). De kilometerhokken zijn dezelfde als die in de bijlage Natuurloket.

| Km-coördinaten | 147                                   | 148                                                                                                             |
|----------------|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 456            | Zandhagedis<br>Hazelworm<br>Ringslang | Zandhagedis<br>Hazelworm<br>Ringslang                                                                           |
| 455            | Hazelworm<br>Zandhagedis              | Hazelworm<br><br>Zandhagedis |
| 454            | Zandhagedis                           | Zandhagedis<br>Levendbarende hagedis                                                                            |

## Aangetroffen natuurwaarden

In het terrein zelf zijn geen hagedissen aangetroffen. Direct ten westen van het terrein, ten zuiden van conferentieoord Woudschoten is in 2007 een zandhagedis gevonden (van den Brandhof, 2007).

Hieronder wordt weergegeven welke bijzondere soorten planten en dieren aangetroffen zijn.



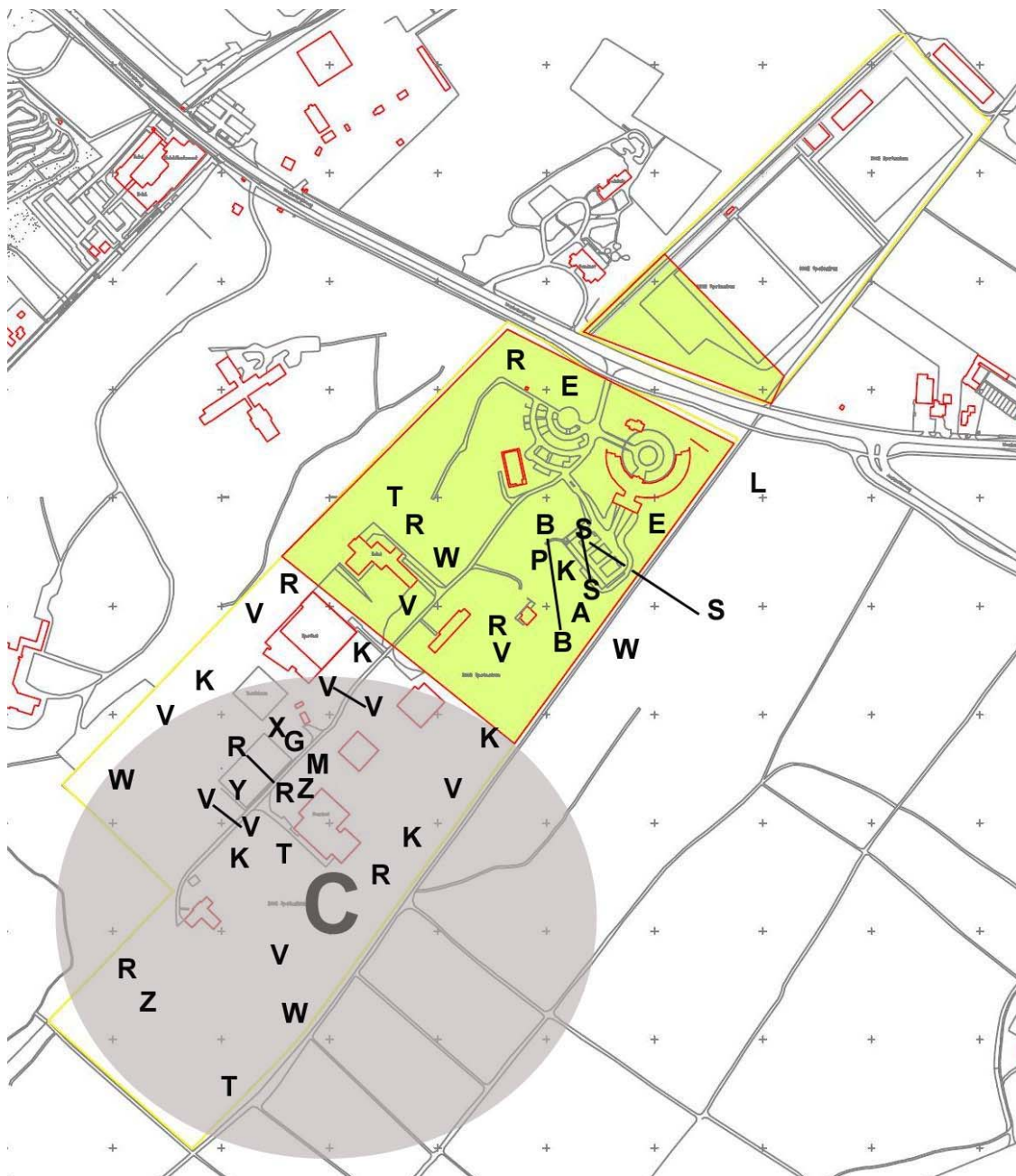
**Bijzondere flora 2007** (Zoon; aangevuld uit v.d. Brand, 2007)

**Soorten van heide en schraalland**

|   |               |
|---|---------------|
| Z | Zandzegge     |
| J | Jeneverbes    |
| C | Struikheide   |
| B | Blauwe bosbes |
| V | Verfbrem      |
| N | Borstelgras   |
| T | Zwarte toorts |

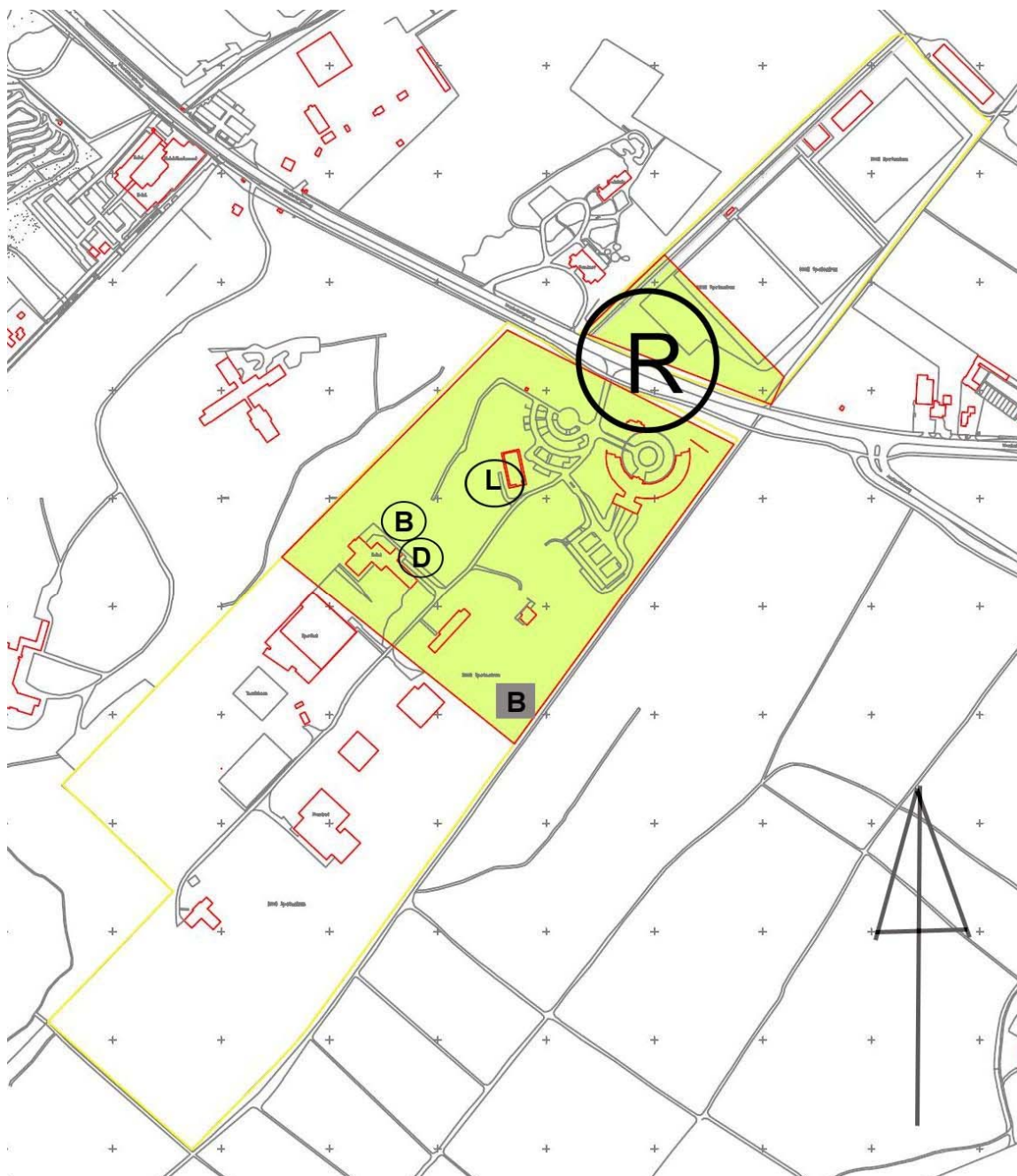
**Soorten van oude bossen**

|   |                            |
|---|----------------------------|
| M | Kussentjesmos              |
| L | Lelietje der dalen         |
| S | Valse salie                |
| K | Boskortsteel               |
| P | Veelbloemige Salomonszegel |
| O | Brede wespenorchis         |



### Broedvogels 2007 (Zoon)

|          |                                          |          |                    |
|----------|------------------------------------------|----------|--------------------|
| <b>C</b> | Zwarte kraai (met jong)                  | <b>M</b> | Zwarte mees        |
| <b>T</b> | Merel                                    | <b>B</b> | Grote bonte specht |
| <b>Z</b> | Zwartkop                                 | <b>P</b> | Pimpelmees         |
| <b>R</b> | Roodborst                                | <b>A</b> | Kauw               |
| <b>W</b> | Winterkoning                             | <b>S</b> | Groene specht      |
| <b>V</b> | Vink                                     | <b>L</b> | Zanglijster        |
| <b>K</b> | Koolmees                                 | <b>E</b> | Kuifmees           |
| <b>X</b> | Boomkruiper                              | <b>Y</b> | Witte kwikstaart   |
| <b>G</b> | Vlaamse gaai                             |          |                    |
| <b>—</b> | Waarnemingen behorend tot één broedgeval |          |                    |



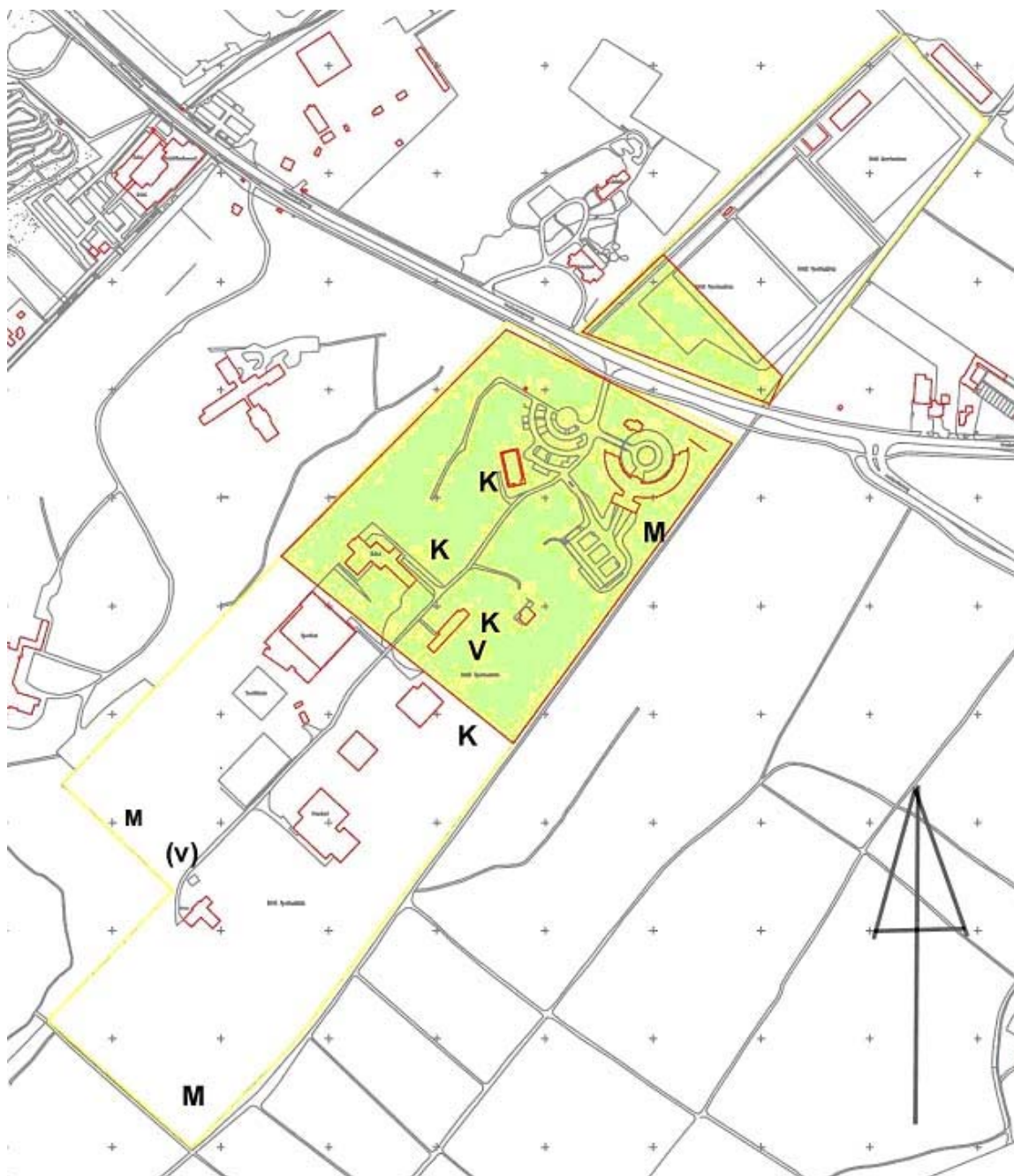
### Vleermuizen 2007 (Zoon)

- R Rosse vleermuis
- L Laatvlieger
- B Baardvleermuis
- D Gewone dwergvleermuis
- Jagende vleermuis
- Verblijfplaats kleine groep Baardvleermuizen in holle eik



● **Holle bomen 2007**

Holle bomen zijn van belang als verblijfplaats van vogels en vleermuizen.



### Overige fauna 2007 (Zoon)

- M** hoop van rode bosmier
- V** vossenhol
- (v)** vossen-uitwerpsel
- K** konijnen en konijnenholen

## **Verwachting voor beschermde natuurwaarden**

In de zuidpunt van het terrein is het biotoop van de Zandhagedis en de Levendbarende hagedis aanwezig. Omdat de leefgebieden van deze soorten op Woudschoten zuid en Heidestein sterk verbeterd zijn door natuurontwikkeling, mag verwacht worden, dat zij ook in het zuiden van het KNVB terrein voorkomen. Mogelijk nu nog niet maar dan wel op korte termijn. Het zuidelijk deel van de KNVB is met het open terrein waar de outdoor-activiteiten gestaakt worden, zeer geschikt. De Hazelworm mag verwacht worden in het noordelijk deel van het terrein met de oude bossen met veel ondergroei en kruidenzomen. Hier vinden de ingrepen plaats waar kleine delen van dit biotoop verdwijnen en nieuwe ontstaan.

In de omgeving komt de Boommarter voor. Deze soort is gebonden aan bosrijke rustige omgeving. Mogelijk jaagt deze marter op het KNVB terrein. De holten in de beuken op het terrein lijken te klein als nestholte voor de Boommarter. Verblijfplaatsen zijn daarom nog niet te verwachten. Bij het ouder worden van het bos en het verminderen van de verstoring nemen voor deze soort de kansen toe.

## **Belang van het terrein voor beschermde soorten**

De kwaliteit van de natuur op het terrein is van groot belang voor de instandhouding en uitwisseling van grondgebonden weinig mobiele soorten in dit deel van de Utrechtse Heuvelrug (reptielen, planten, insecten).

Een voorbeeld zijn de soorten van oude bossen die zich niet kunnen vestigen in bossen jonger dan 50 jaar (boskortsteel, lelietje der dalen, salomonszegel). Deze zijn erg kwetsbaar voor veranderingen. Het oude beukenbos op het terrein vormt voor deze soorten een refugium en bron voor de omgeving.

Voor reptielen, die ten noorden en ten zuiden van het terrein voorkomen, is het gebied op dit moment vooral uitwisselingsgebied. Zij kunnen alleen uitwisselen via geschikte biotopen, waar weinig bebouwing en betreding plaatsvindt. Deze biotopen zijn permanente lage begroeiingen (heiden, schraallanden en stuifzand) of tijdelijke onbeboste terreinen (kapvlakten, stormgaten en jonge bossen). Dit type biotopen is in het zuiden van het terrein aanwezig, maar het wordt op dit moment verstoord door intensieve dagrecreatie. Tussen de bebouwingscluster van de KNVB en die van Woudschoten is nog een forse boscorridor aanwezig van ongeveer 200 m breed, met potenties voor dergelijke biotopen. Door bebouwing of verharding gaan terreindelen definitief verloren voor deze soorten.

Het terrein is voor de Boommarter van belang als jachtgebied en doorgangsgebied. Op dit moment is het onbebouwde zuidelijke deel te intensief in gebruik.

## Belang van het terrein voor beschermde gebieden

Door de ligging en de vorm van het KNVB terrein (een kavel van één kilometer lang en 200 m breed) is de kwaliteit ervan mede bepalend voor het functioneren van de natuur in dit deel van de Ecologische Hoofdstructuur van de Utrechtse Heuvelrug.

## Status van de voorkomende biotopen en soorten

### Biotopen

|                              |                                                                                                                |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Oud beukenbos                | Zeer belangrijk voor de EHS Utrechtse Heuvelrug. Europees beschermd habitat.                                   |
| Oud gemengd bos              | Belangrijk voor de EHS Utrechtse Heuvelrug. Potentie om tot oud loofbos te ontwikkelen.                        |
| Schraalland                  | Zeer belangrijk voor de EHS Utrechtse Heuvelrug. Europees beschermd habitat                                    |
| Schraalland met jong bos     | Belangrijk voor de EHS Utrechtse Heuvelrug. Potentie om tot waardevol schraalland of natuurbos te ontwikkelen. |
| Oud naaldbos met schraalland | Belangrijk voor de EHS Utrechtse Heuvelrug. Potentie om tot waardevol schraalland of oud bos te ontwikkelen.   |

### Soorten

| soort                 | Habitatrichtlijn | Flora- faunawet | Rode lijst (NL) | Oranje lijst (U)    |
|-----------------------|------------------|-----------------|-----------------|---------------------|
| Zandhagedis           | Bijlage 4        | 3               | kwetsbaar       | Sterk bedreigd      |
| Hazelworm             |                  | 3               | kwetsbaar       | Potentieel bedreigd |
| Levendbarende hagedis |                  | 2               |                 | Potentieel bedreigd |
| Groene specht         |                  | 3               | kwetsbaar       | Potentieel bedreigd |
| broedvogels           |                  | 3               |                 |                     |
| vleermuizen           | Bijlage 4        | 3               |                 |                     |
| Boommarter            |                  | 3               | kwetsbaar       | Potentieel bedreigd |
| Vos                   |                  | 1               |                 |                     |
| Konijn                |                  | 1               |                 |                     |
| Rode bosmier          |                  | 1               |                 |                     |
| Verfbrem              |                  |                 | bedreigd        |                     |
| Jeneverbes            |                  | 2               | Gevoelig        | gevoelig            |
| Brede wespenorchis    |                  | 1               |                 |                     |
| Borstelgras           |                  |                 | gevoelig        | aandachtssoort      |
| Valse salie           |                  |                 |                 | gevoelig            |
| Zwarte toorts         |                  |                 |                 | gevoelig            |

## Effecten

### Effecten van het plan op beschermde soorten

Doordat de bouwingrepen vooral gepland zijn in het gedeelte aan de Woudenbergse weg, zijn de effecten daarvan op soorten van oudere bossen het grootst. De Hazelworm, de Groene specht en de Boommarter worden daar mogelijk negatief beïnvloed, omdat delen van hun habitat verdwijnen (ouder bos). Er zijn echter ook positieve effecten. Jeneverbes, Zandhagedis en Levendbarende hagedis worden door het plan positief beïnvloed.

De Hazelworm wordt waarschijnlijk het sterkst beïnvloed, door het verdwijnen van de grens van oud bos en tuin, bij de bouw van het nieuwe hotel. Daar staat echter de vorming van forse oppervlakte nieuw bos in dezelfde positie tegenover, omdat een van de oude hotels daar vlak bij verwijderd wordt. Het effect is daardoor niet significant.

De Groene specht en de Boommarter worden vooral beïnvloed door de veranderingen in het oostelijk beukenbos. Hier wordt een gebouw verwijderd, waardoor de positieve invloed groot is. Het overbouwen van de verdiepte parkeerplaats langs dit bos, leidt waarschijnlijk tot minder menselijke betreding van het bos, wat zeer gunstig is. In mindere mate zullen deze soorten beïnvloed worden wanneer ingrepen plaats vinden in het deel van het bos, dat al enigszins verstoord is door ontsluitingen en gebouwen. Verbouwing van het bondskantoor neemt inderdaad een smalle strook van gestoord bos weg in dit deel. Het negatieve effect hiervan is daarom niet groot.

Door wegnemen van de intensieve recreatie en het verwijderen van een gebouw in het zuidelijk gedeelte, wordt dat deel zeer geschikt voor enerzijds bosdieren als de boommarter en de hazelworm, maar ook voor planten en dieren van heide en schraalland. De naburige populaties van levendbarende hagedis en zandhagedis krijgen een stuk leefgebied erbij, wat als significant positief moet worden opgevat. De aanwezige jeneverbes krijgt meer gelegenheid zich uit te breiden.

De uitbreiding van het sportgebouw ten noorden van de Woudenbergse weg vindt geheel plaats in gebied met intensief sportveld en halfverharding. Redelijkerwijs is er geen direct of indirect effect op beschermde soorten. Het omzetten van bosbestemming naar groenbestemming op de plaats van de nieuwe inrit naar het noordelijk gedeelte, vindt plaats waar nu al de voetgangerstunnel ligt. Deze geeft nu al redelijk veel verstoring. Er is hier geen toename van effecten op beschermde soorten te verwachten.

In het algemeen worden de bosgebieden op het KNVB terrein robuuster en rustiger, waardoor samen met de aanpalende natuurgebieden (Woudschoten en Austerlitz) sterkere leefgebieden van dieren en planten kunnen ontstaan. De natuurlijke corridor tussen Woudschoten en KNVB wordt beter geschikt voor reptielen en marterachtigen.

## **Effecten van het plan op beschermde gebieden**

Het effect op de Ecologische Hoofdstructuur blijft beperkt indien de ingrepen niet of nauwelijks buiten de contour van de bebouwing plaats vinden. Ook het bebouwen van bestaande verharding en tuin heeft weinig invloed (niet significant).

Dit is het geval bij verandering van het sportgebouw ten noorden van de Woudenbergseweg. Het is deels het geval bij het nieuwe hotel en de verbouwing van het bondskantoor.

Indien de ingrepen plaatsvinden in de aaneengesloten onbebouwde ruimte, of het formaat daarvan veranderen, dan hebben zij een relatief grote invloed op het duurzaam functioneren van de ecologische Hoofdstructuur.

Dit is het geval bij de bouw van het nieuwe hotel (beperkt negatief).

Bij verwijderen van de gebouwen in het bos, bij het verwijderen van het oude hotel en het wegnemen van de recreatie in het zuidelijke deel is sprake van significant positief effect. Door deze ingrepen worden de natuurruimtes per saldo groter en krijgen meer kwaliteit. Opgeteld bij positieve ruimtelijke ingrepen op Woudschoten (sloop Henri Dunanthuis), ontstaat een sterkere Ecologische Hoofdstructuur. Met name de corridor ten westen van de KNVB kan beter functioneren als verbinding tussen de Krakeling e.o. en Heidestein-Bornia.

## **Toets volgens het principe “nee- tenzij”**

### **Inleiding**

In dit hoofdstuk wordt de beoogde ontwikkeling nogmaals getoetst aan het genoemde ‘nee tenzij principe’ van de provincie Utrecht. De beoogde ontwikkeling vindt immers plaats in de Ecologische Hoofdstructuur zodat duidelijk moet zijn in hoeverre sprake is van significante effecten op de natuurwaarden in het gebied en in welke mate de beoogde ontwikkeling een positieve bijdrage kan leveren aan het ecologische systeem. De toets vindt plaats op basis van de bijlage “schema nee-tenzij toets” en de bijlage “schema significante aantasting”, beide van de Provincie Utrecht (2006 en 2007).

### **De nee-tenzij toets**

#### **1) Speelt de ingreep in een gebied met een groene contour, in een grootschalig recreatiegebied of binnen een bosareaal?**

Het KNVB terrein ligt geheel in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de Utrechtse Heuvelrug. Naast het KNVB terrein liggen het NSW landgoed Woudschoten, het bosgebied Sonnehaert, het gebied Heidestein en boswachterij Austerlitz, alle geheel binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

In het bijzonder wordt waarde gehecht aan de ecologische corridors. De bosgebieden van Sonnehaert en Woudschoten vormen samen met de westzijde van de KNVB een natuurcorridor tussen het natuurgebied Krakeling-Witte Hull en het natuurgebied Heidestein-Bornia. Deze zijn niet als ecologische verbindingen in het beleid aangeduid, omdat sprake is van continu in elkaar overgaande bosgebieden. De oostzijde en zuidzijde van de KNVB vormt een geheel met de uitgestrekte bosgebieden van boswachterij Austerlitz.

Daarom is het “nee-tenzij” principe van toepassing en moet vraag 2 beantwoord worden:

## **2) Ondervinden wezenlijke waarden en kenmerken van de Ecologische Hoofdstructuur significante schade door de ingreep?**

Binnen de EHS staat het behoud en ontwikkeling van een samenhangend stelsel van natuur- en landschapwaarden centraal. Ingrepen zonder significante gevolgen zijn wel mogelijk.

Om te kunnen bepalen of sprake is van significante aantasting dient onderzoek plaats te vinden, waarin de actuele en potentiële waarden in beeld worden gebracht, binnen de context van de omgeving, oftewel in relatie tot het functioneren van de EHS in een groter verband. In deze toets worden de ontwikkelingen op de buurterreinen meegenomen, waar deze invloed hebben op de wezenlijke waarden van het gebied. De instandhouding van de natuurwaarden wordt bepaald door de cumulatieve effecten van plannen in de omgeving en niet alleen door het plan van de KNVB.

In deze toets is gebruik gemaakt van de vragenlijst van provincie Utrecht (2007), die volledigheidshalve in bijlage “Schema significante aantasting” is weergegeven. Het veldonderzoek naar natuurwaarden is in 2006 en 2007 uitgevoerd (zie eerste deel van dit rapport). Waarde-aanduidingen zijn gebaseerd op provinciale gegevens (site “Buiten in Beeld”) en anders op de veldonderzoeken.

### **2A. Zones met actueel bijzondere ecologische kwaliteit**

#### **1. Worden gebieden aangetast waarvan de natuurwaarde "goed" of "uitstekend" is?**

De meeste gegevens hierover komen uit de onderzoeken op het terrein zoals weergegeven in dit rapport. De provincie heeft van dit gebied alleen informatie over het zuidelijke bosgebied.

Op grond van deze informatie en onderzoek van de vegetatie in 2007 moet hier de conclusie zijn dat de natuurwaarde "redelijk" tot “goed” is .

Door de plannen voor uitbreiding van gebouwen bij de KNVB worden ten zuiden van de Woudenbergse weg, bossen aangetast, waarvan de natuurwaarde

goed moet worden genoemd (M2. *Grove den/Beuk/Amerik. eik; oud en structuurrijk*) Deze aantasting is zeer gering (enkele ares) en daarom niet significant.

2. Worden oude boskernen van de categorie "zeer waardevol" of "bijzonder waardevol" aangetast?

Er zijn in "Buiten in Beeld" geen oude boskernen aangeduid in het plangebied. Uit het onderzoek in 2007 komt naar voren dat het beukenbos in het plangebied oud bos met de bijhorende bosflora is (L2. *Oud beukenbos*). Dit bos moet als "waardevol" gezien worden, maar wordt door de plannen **niet** aangetast. Integendeel, het wordt versterkt door sloop van de woning.

3. Wordt een prioritair biodiversiteitgebied aangetast?

Door de provincie wordt het plangebied aangeduid als "biodiversiteitgebied van belang". Er wordt geen **prioritair** biodiversiteitgebied aangetast.

## 2B. Zones met potentieel bijzondere ecologische kwaliteit

Wordt de ontwikkeling van natuurdoelen gefrustreerd?

De mogelijkheden voor ontwikkeling van de aangewezen doeltypen op KNVB terrein, in combinatie met de directe omgeving, zien er als volgt uit:

*Ontwikkelingsmogelijkheden op KNVB terrein, na uitvoering van de plannen:*

| natuurdoel            | locatie                           | schaal | gebruik                              | ligging                            | mogelijkheden                   |
|-----------------------|-----------------------------------|--------|--------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------|
| natuurbos             | westzijde, zuidzijde en oostzijde | goed   | Westzijde acceptabel; oostzijde goed | Westzijde matig; oostzijde gunstig | Westzijde matig; Oostzijde goed |
| droge heide           | zuidzijde en zuidwesthoek         | goed   | goed                                 | gunstig                            | Goed                            |
| soortenrijk stuifzand | zuidzijde                         | goed   | goed                                 | gunstig                            | goed                            |
| bos met natuurwaarde  | verspreid                         | goed   | goed                                 | goed                               | goed                            |
| schraalland           | verspreid                         | goed   | goed                                 | goed                               | goed                            |

Door de plannen van de KNVB worden de mogelijkheden voor het verder ontwikkelen van natuurdoeltypen sterk verbeterd. De verbeteringen zijn ook strategisch gunstig gelegen, aansluitende bij vergelijkbare terreinen buiten het KNVB terrein. Er zijn mogelijkheden voor het ontwikkelen van bos met natuurwaarde, soortenrijk grasland, zand en droge heide.

## **2C. Aaneengeslotenheid en Robuustheid**

Wordt een gebied verkleind of versnipperd?

Door de geplande ontwikkelingen van de KNVB wordt de versnippering van het gebied terug gedrongen.

Er is sprake van enige absolute verkleining (enkele ares) bij het bondskantoor en het nieuwe hotel. Op de schaal van de voorkomende natuurtypen is deze verkleining zeer gering.

Door het verwijderen van het oude hotel in het westen en het ontwikkelen van natuur aan de westzijde van het plangebied wordt de natuurcorridor vanaf Heidestein naar de Krakeling verder versterkt, in samenhang met de ontwikkelingen op Sonnehaert en het verwijderen van het Henri Dunanthuis op Woudschoten.

Door het weghalen van intensief gebruik en een recreatief gebouw in het zuiden wordt bestaande versnippering in dat deel geheel weggenomen, waardoor gevoelige heide-en schraalland-levensgemeenschappen zich kunnen ontwikkelen, aansluitend bij gelijke biotopen op Heidestein en Woudschoten.

## **2D. Bijzondere soorten**

1. Zijn er negatieve gevolgen voor beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de Flora - en Faunawet?

Door bebouwing op de KNVB schuiven enkele bosranden op en verdwijnt een zeer klein deel van bos, waardoor het leefgebied van de voorkomende bosvogels, hazelworm en vleermuizen verkleind wordt. Deze verkleining is zeer gering in vergelijking met de omvang van het leefgebied dat resteert.

Door de teruggave van terreinen aan de natuur wordt het leefgebied van de zandhagedis, hazelworm, levendbarende hagedis, boommarter, groene specht, overige vogels, vleermuizen en jeneverbes duidelijk vergroot. De bestaande biotoop wordt ook kwalitatief verbeterd.

2. Zijn er negatieve gevolgen voor soorten van de Rode lijst of Oranje lijst, die "bedreigd", "ernstig bedreigd" of "bijna verdwenen" zijn?

Er zijn verschillende bedreigde soorten van de Rode lijst en de Oranje lijst op het terrein gevonden of mogen er verwacht worden. Deze worden per groep beoordeeld.

***Soorten van heidebiotopen zijn de Zandhagedis, de Levendbarende hagedis, Borstelgras, Valse salie, Jeneverbes en Verfbrem.***

Verfbrem en Borstelgras zijn in een gebied gevonden wat door de bouwactiviteiten **niet** aangetast wordt – de open ruimte tussen Woudenbergseweg en bondskantoor. Doordat hier de begroeiing regelmatig verwijderd wordt om zichtrelaties met de Woudenbergseweg te herstellen, blijft het habitat van de Verfbrem en Borstelgras (droog schraalland) behouden. Door ontwikkeling van heidebiotopen in het zuiden van het KNVB terrein komen er significant meer habitats voor de verfbrem en borstelgras. De Zandhagedis, jeneverbes en levendbarende hagedis zijn alleen te verwachten in het zuiden van het terrein, waar open delen met heide, schraalland en kaal zand op het KNVB terrein één geheel vormen met Groot Heidestein en Woudschoten. Intensieve recreatie belemmert hier een ongestoorde ontwikkeling van populaties. Door het stroppen van de intensieve recreatie in dit deel treedt een significante verbetering op.

***Soorten van zowel bos, heide en schraalland zijn de Valse salie, Zwarte toorts, Groene specht en de Hazelworm***

Het KNVB terrein is een deel van het leefgebied van de Groene specht. Het verlies aan natuur is te verwaarlozen, omdat deze gelegen is nabij gebouwen en wegen; de winst aan natuur is wel significant, met name in het zuiden van het terrein. Verstoring door intensieve recreatie was daar een belangrijk knelpunt voor deze vogelsoort.

Door de bouw van het nieuwe hotel wordt het habitat van de Hazelworm (overgangen van oud bos naar tuinen) het meest aangetast. De hazelworm is daar echter niet aangetroffen. Het ontwikkelen van natuur ter plekke van het oude hotel in het westen, het dienstgebouw in het centrale bos en het kleine sportveld in het zuiden van de bebouwingscluster leidt tot een significante toename van hazelworm-habitat (ruderaal vegetatie in bosranden).

De populaties van valse salie en zwarte toorts zullen kunnen toenemen door verwijdering van gebouwen uit bos. Dit worden dan open plekken met droge ruigte.

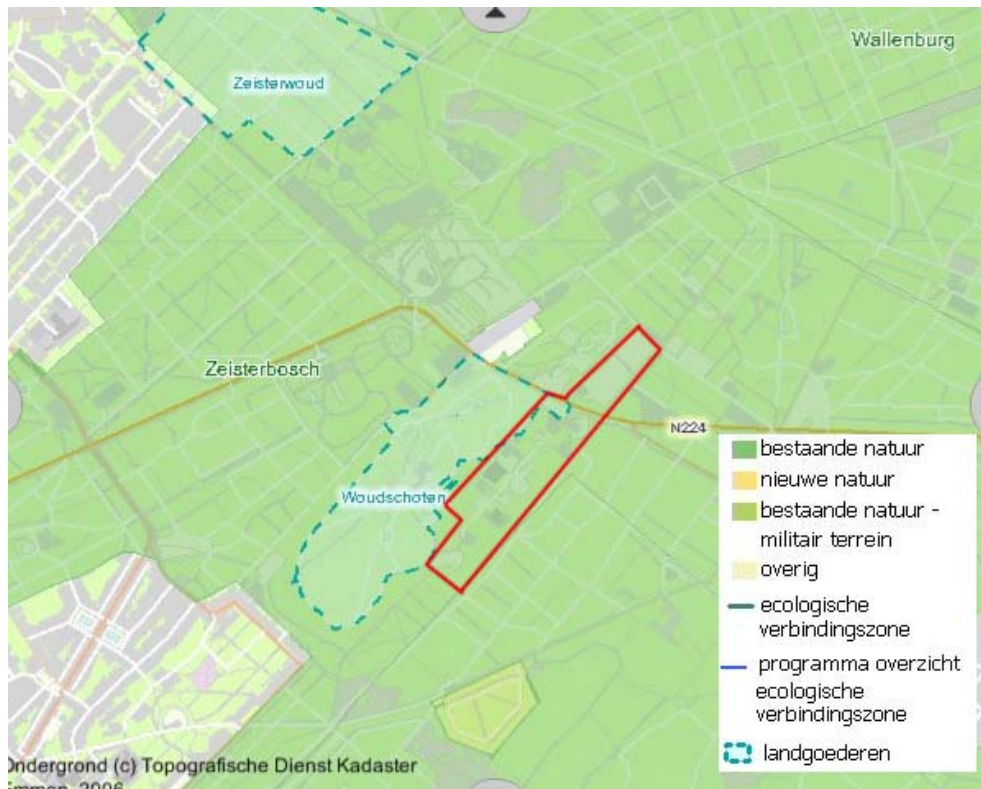
***Een soort van bos is de Boommarter.***

Door de bouwplannen wordt de Boommarter niet beïnvloed. Wel neemt geschikt boommarter-habitat duidelijk toe door de geplande sloop van drie gebouwen en het sterk afnemen van de recreatie in het zuiden.

## 2E. Essentiële verbindingen

1. Wordt een verbindingszone tussen kerngebieden van de EHS belemmerd?

Er is in dit gebied geen sprake van een ecologische verbindingszone; het gebied is integraal als kerngebied aangewezen.



2. Worden foerageerroutes en migratieroutes in de EHS belemmerd of erger?

Door de plannen van KNVB en Sonnehaert en het verwijderen van het Henri Dunanthuis op Woudschoten wordt de natuurlijke corridor van Krakeling naar Heidestein voor dieren (reptielen, zoogdieren) en planten van bos en heide langs de westgrens van KNVB versterkt. Dit gebeurt door het verwijderen van gebouwen en het ontwikkelen van natuur op cultuurgrond. De nieuwbouw plannen op KNVB, Woudschoten en Sonnehaert hebben hierop geen effect.

### Samenvatting nee-tenzij toets over de ingreep

Er zijn enkele negatieve effecten op natuurwaarden. Deze zijn zeer kleinschalig en de duurzame instandhouding van deze natuurwaarden in en rond KNVB komt niet in gevaar. Zij zijn daarom niet significant. Er zijn ook (significante) positieve effecten. Er is daarom over het geheel genomen sprake van significant positieve effecten. Het plan kan daarom doorgaan als de ruimtelijke afwegingen dat toestaan.

## Conclusies

### Natuurwaarden

Het terrein van het sportcentrum is onder te verdelen in gedeelten met meer of minder natuurkwaliteit.

- Er is natuurruimte die niet door verkeersontsluitingen en bebouwing versnipperd is. Dit deel heeft de hoogste actuele en potentiële natuurkwaliteit.
- Er is natuurruimte die sterk verstoord is. Door verkeer versnipperd of sterk beïnvloed door beheer en inrichting, zoals recreatiegebieden en omgeving van gebouwen. Dit deel heeft lage actuele natuurkwaliteit, maar hoge potentiële kwaliteit.
- Er zijn delen die niet op te vatten zijn als natuur, zoals gazons, halfverhardingen, bloemperken, gebouwen en wegen. Deze delen hebben een lage actuele en potentiële natuurkwaliteit.

### Effecten van de plannen

De ingrepen beïnvloeden het functioneren van de Ecologische Hoofdstructuur van de Utrechtse Heuvelrug niet negatief. De balans van de ingrepen is uiteindelijk positief.

Dit wordt bewerkstelligd door :

- A. niet natuurlijke terreinen om te vormen naar waardevolle natuur (kwantiteit);
- B. verbetering van sterk verstoorde natuur tot waardevolle natuur (kwaliteit).

Er is geen sprake van een significant negatief effect op de natuurwaarden in het gebied (zie nee-tenzij toets). Integendeel, er zal sprake zijn van een versterking van de natuurwaarden, in met name het zuidelijke deel van het plangebied en in het westelijke deel. Levensgemeenschappen worden duurzaam in stand gehouden en het ecologische functioneren van het gebied worden versterkt. De corridorfunctie kan nog verder worden verbeterd door een goed bos- en natuurbeheer te voeren.

Positieve effecten treden op doordat plekken met verstoorde natuur omgezet worden in hoogwaardige natuur, waardoor een aaneengesloten natuurgebied met hoge kwaliteit ontstaat. Voorbeeld is het stoppen van intensief recreatief gebruik op het zuidelijk recreatieterrein wat gunstig is voor reptielen en planten van schraalland en het verwijderen van twee gebouwen uit bossen, wat gunstig is voor beschermde soorten van bossen.

Het bebouwen van een smalle rand van de natuurruimte, zoals langs het nieuwe hotel, heeft een gering negatief effect op soorten zoals de hazelworm. Omdat de naastliggende natuurruimte niet significant verkleind wordt is ook het effect op de EHS gering. Door het toevoegen van natuur op de plaats van het oude hotel wordt dit effect meer dan gecompenseerd.

## Aanbevelingen

### Welke natuur kan het beste versterkt worden?

De meest beschermde en door het plan meest beïnvloedde soort is de Hazelworm. Hiervoor kunnen kruidenrijke zomen en bossen met veel structuur ontwikkeld worden.

Een andere zeer bijzondere soort die in het plangebied gestimuleerd kan worden, is de Zandhagedis. Alleen in het zuidelijk gedeelte van het terrein komen geschikte biotopen voor. Deze sluiten aan bij geschikte gebieden buiten het KNVB terrein. Ten noorden van het terrein liggen geschikte gebieden op grote afstand (Krakeling), of zijn ze zeer klein (Sonnehaert). Er is op dit moment slechts beperkte uitwisseling mogelijk, omdat geschikte biotopen schaars zijn.

Door het ontwikkelen van schraallanden kan dit probleem hersteld worden. Hierbij is het van belang dat ook op het naburige Woudschoten ter plaatse van het Henri Dunant huis reptielenbiotopen aangelegd worden. Verder is het voor de Zandhagedis van belang dat in de natuurruimte tussen Woudschoten en KNVB open delen ontstaan.

Tenslotte is de Boommarter, die in de buurt voorkomt, maar verder op de Utrechtse Heuvelrug zeer zeldzaam is, gebaat bij grote aaneengesloten natuurgebieden en robuuste bosverbindingen. De natuurcorridor tussen KNVB en Woudschoten zou voor deze soort goed boshabitat moeten bevatten. In de bossen met een hoge natuurwaarde, zal door het aanbrengen van open plekken en het stimuleren van dood hout, de reeds bestaande kwaliteit verder worden verbeterd. In de bossen met minder natuurwaarde zal een ontwikkelingsgericht beheer, zoals het verwijderen van de exoten, de natuurwaarde vergroten.

Bij een te geringe ruimte in deze corridor kan niet tegelijk bos en heide ontwikkeld worden. Dit is een reden om de onverstoorde natuurruimte tussen KNVB en Woudschoten maximaal te houden, middels de bestemming bos en natuur. Het versterken van deze corridor door het plan is daarom gunstig.

Het is belangrijk om kwaliteitsverhoging in het beheer al door te voeren, voordat de ingrepen waarvoor ontheffing gevraagd wordt plaatsvinden.

## **Ontheffingen**

Voor de soorten die beschermd zijn volgens categorie 2 en 3 in de Flora en Faunawet, dient ontheffing aangevraagd te worden, bij ruimtelijke ontwikkelingen die deze soorten negatief beïnvloeden. Dit is het geval bij de hazelworm ter plaatse van het nieuwe hotel. Dit kan pas als het plan gereed is voor uitvoering.

Het voorliggende bestemmingsplan biedt voldoende basis om te voldoen aan de voorwaarden voor een ontheffing voor beïnvloeding van de hazelworm.

Voor het verkrijgen van ontheffing is het noodzakelijk om de uitvoering van het plan nu al zo op te zetten, dat alleen negatieve effecten optreden als het niet anders mogelijk is en dat deze effecten in het plan al gemitigeerd en gecompenseerd worden.

## **Zorgplicht Soortbescherming**

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan alle soorten beperkt wordt.

Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

## Bronnen

Natuurloket, 2007. Globaal rapport van de omgeving van het KNVB terrein; [www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl)

Bijtel, H. van de, 2005. Onderzoek naar amfibieën en reptielen rond de Krakeling en Kozakkenput. Bureau van de Bijtel/ Het Utrechts landschap.

Brandhof, P.M van den, 2007. Uitbreiding parkeerterrein Conferentiecentrum Woudschoten en de EHS. Toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan het “Nee, tenzij”-regime. Rapport 07-261. EcoGroen Advies, Zwolle.

Zoon, C.P.M., 2006. Natuuradvies Sonnehaert. Rekening houden met de natuur bij de ontwikkeling van een oud buiten in Zeist.

Mulder, P., L. van Nierop, M. Oude Elferink, R. Pieterse, A. Roosken en C. Zoon, 1995. Masterplan Woudenbergseweg e.o.. Maatschap voor ruimtelijke Ordening, Amersfoort.

Provincie Utrecht, oktober 2007. Uitwerking van de 4 hoofdaspecten bij de beoordeling van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden in de EHS.

Provincie Utrecht, 2006. Handleiding bestemmingsplannen. Servicedeel.  
Schema “Nee-tenzij” toets

Provincie Utrecht- website, 2007. Informatie over natuurbeleid en natuurgebiedsplannen.

Provincie Utrecht- website, 2009. “buiten in beeld” over kwaliteit van leefgebieden en oude boskernen.

## Bijlage Natuurloket

### Rapport van beschermde soorten in onderstaande kilometerhokken



Samenstelling: 16-7-2007

**Let op:** Aan deze gegevens kunnen geen rechten worden ontleend. Lees ook de afwijzing van aansprakelijkheid op onze website.

In onderstaande tabel staat het aantal beschermde en bedreigde soorten per kilometerhok.

| Rapportage voor kilometerhok X:147 / Y:454 |     |       |      |     |                 |         |              |
|--------------------------------------------|-----|-------|------|-----|-----------------|---------|--------------|
| Soortgroep                                 | FF* | FF23* | H/V* | RL* | Volledigheid*   | Detail* | Actualiteit* |
| Vaatplanten                                | 3   |       |      | 6   | goed            | -       | 1991-2004    |
| Mossen                                     |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1996-2006    |
| Korstmossen                                |     |       |      | 2   | redelijk        | 51-100% | 1991-2006    |
| Paddestoelen                               |     |       |      | 1   | slecht          | 0%      | 1990-2005    |
| Zoogdieren                                 |     | 1     |      |     | slecht          | 0%      | 1995-2005    |
| Broedvogels                                |     | 1     |      | 1   | slecht          | 0%      | 1994-2005    |
| Watervogels                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 96/97-03/04  |
| Reptielen                                  |     | 1     | 1    | 1   | slecht          | 51-100% | 1991-2005    |
| Amfibieën                                  | 3   |       |      |     | matig           | 0%      | 1991-2005    |
| Vissen                                     |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Dagvlinders                                |     |       |      | 1   | redelijk        | 0%      | 1995-2005    |
| Nachtvlinders                              |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1980-2005    |
| Libellen                                   |     |       |      | 1   | goed            | 51-100% | 1991-2005    |
| Sprinkhanen                                |     |       |      |     | goed            |         | 1991-2005    |
| Overige ongewervelden                      |     |       |      |     | slecht          |         | 1991-2005    |

| Rapportage voor kilometerhok X:147 / Y:455 |     |       |      |     |                 |         |              |
|--------------------------------------------|-----|-------|------|-----|-----------------|---------|--------------|
| Soortgroep                                 | FF* | FF23* | H/V* | RL* | Volledigheid*   | Detail* | Actualiteit* |
| Vaatplanten                                | 1   | 1     |      | 4   | goed            | -       | 1991-2004    |
| Mossen                                     |     |       |      | 4   | goed            | 51-100% | 1996-2006    |
| Korstmossen                                |     |       |      | 1   | redelijk        | 51-100% | 1991-2006    |
| Paddestoelen                               |     |       |      | 1   | slecht          | 0%      | 1990-2005    |
| Zoogdieren                                 |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1995-2005    |
| Broedvogels                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1994-2005    |
| Watervogels                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 96/97-03/04  |
| Reptielen                                  |     | 1     |      | 1   | matig           | 51-100% | 1991-2005    |
| Amfibieën                                  |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Vissen                                     |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Dagvlinders                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1995-2005    |
| Nachtvlinders                              |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1980-2005    |
| Libellen                                   |     |       |      |     | redelijk        |         | 1991-2005    |
| Sprinkhanen                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Overige ongewervelden                      |     |       |      |     | slecht          |         | 1991-2005    |

| Rapportage voor kilometerhok X:147 / Y:456 |     |       |      |     |                 |         |              |
|--------------------------------------------|-----|-------|------|-----|-----------------|---------|--------------|
| Soortgroep                                 | FF* | FF23* | H/V* | RL* | Volledigheid*   | Detail* | Actualiteit* |
| Vaatplanten                                | 2   |       |      | 7   | goed            | -       | 1991-2004    |
| Mossen                                     |     |       |      |     | matig           |         | 1996-2006    |
| Korstmossen                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2006    |
| Paddestoelen                               |     |       |      | 3   | slecht          | 0%      | 1990-2005    |
| Zoogdieren                                 |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1995-2005    |
| Broedvogels                                |     | 26    |      |     | goed            | 0%      | 1994-2005    |
| Watervogels                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 96/97-03/04  |
| Reptielen                                  |     | 3     | 1    | 3   | redelijk        | 51-100% | 1991-2005    |
| Amfibieën                                  | 1   |       |      |     | slecht          | 51-100% | 1991-2005    |
| Vissen                                     |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Dagvlinders                                |     |       |      |     | redelijk        |         | 1995-2005    |
| Nachtvinders                               |     |       |      |     | matig           |         | 1980-2005    |
| Libellen                                   |     |       |      |     | matig           |         | 1991-2005    |
| Sprinkhanen                                |     |       |      |     | redelijk        |         | 1991-2005    |
| Overige ongewervelden                      |     |       |      |     | slecht          |         | 1991-2005    |

| Rapportage voor kilometerhok X:148 / Y:454 |     |       |      |     |                 |         |              |
|--------------------------------------------|-----|-------|------|-----|-----------------|---------|--------------|
| Soortgroep                                 | FF* | FF23* | H/V* | RL* | Volledigheid*   | Detail* | Actualiteit* |
| Vaatplanten                                | 2   |       |      | 3   | goed            | -       | 1991-2004    |
| Mossen (#)                                 |     |       |      |     | slecht          |         | 1996-2006    |
| Korstmossen (#)                            |     |       |      | 4   | goed            | 51-100% | 1991-2006    |
| Paddestoelen                               |     |       |      | 2   | slecht          | 0%      | 1990-2005    |
| Zoogdieren                                 |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1995-2005    |
| Broedvogels                                |     | 1     |      | 1   | slecht          | 0%      | 1994-2005    |
| Watervogels                                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 96/97-03/04  |
| Reptielen                                  |     | 2     | 1    | 1   | matig           | 51-100% | 1991-2005    |
| Amfibieën                                  | 1   |       |      |     | slecht          | 0%      | 1991-2005    |
| Vissen                                     |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Dagvlinders                                |     |       |      |     | matig           |         | 1995-2005    |
| Nachtvinders                               |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1980-2005    |
| Libellen                                   |     |       |      |     | goed            |         | 1991-2005    |
| Sprinkhanen                                |     |       |      |     | slecht          |         | 1991-2005    |
| Overige ongewervelden                      |     |       |      |     | slecht          |         | 1991-2005    |

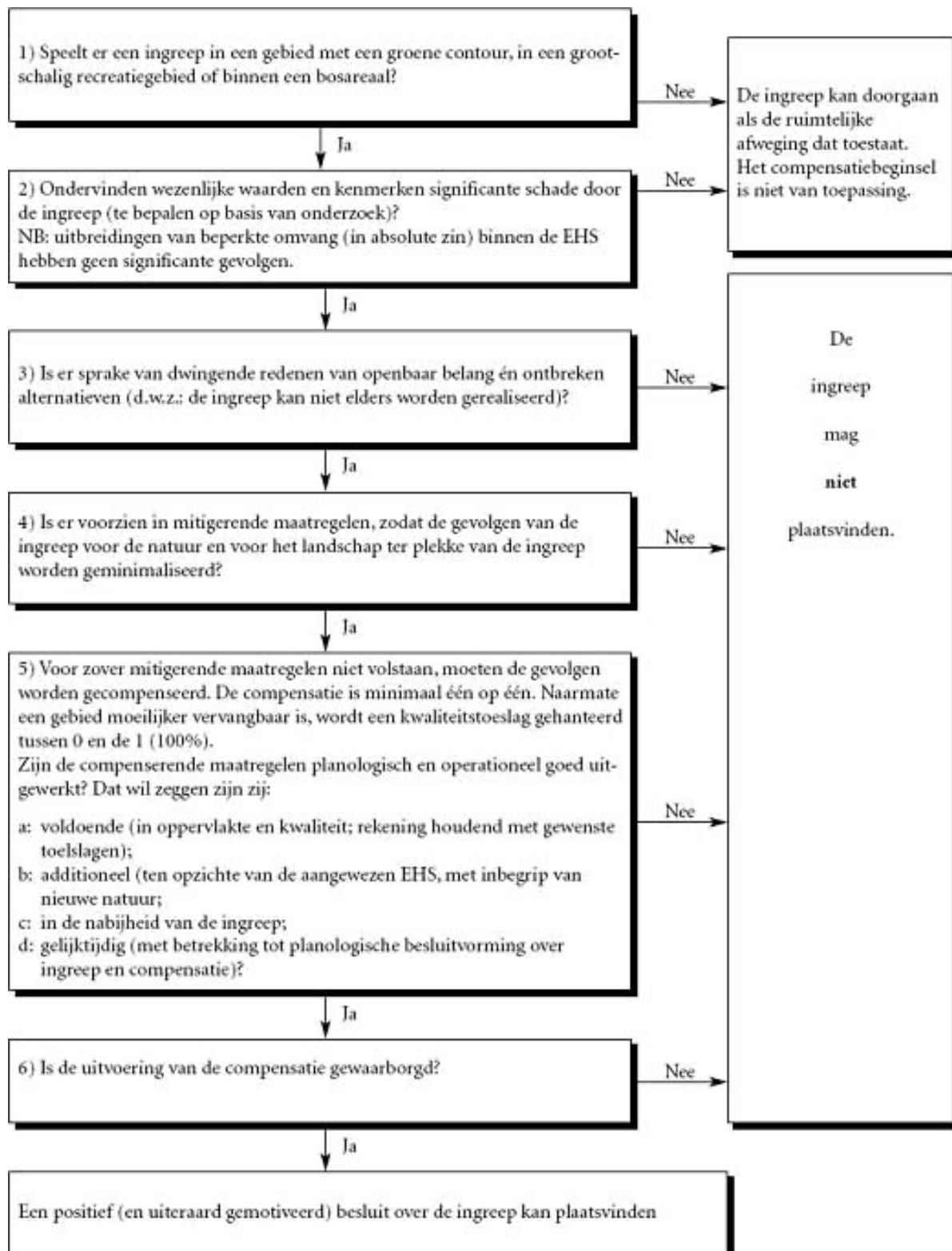
**Rapportage voor kilometerhok X:148 / Y:455**

| Soortgroep            | FF* | FF23* | H/V* | RL* | Volledigheid*   | Detail* | Actualiteit* |
|-----------------------|-----|-------|------|-----|-----------------|---------|--------------|
| Vaatplanten           | 1   |       |      | 2   | goed            | -       | 1991-2004    |
| Mossen                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1996-2006    |
| Korstmossen           |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2006    |
| Paddestoelen          |     |       |      |     | slecht          |         | 1990-2005    |
| Zoogdieren            |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1995-2005    |
| Broedvogels           |     | 27    |      |     | goed            | 0%      | 1994-2005    |
| Watervogels           |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 96/97-03/04  |
| Reptielen             |     | 2     | 1    | 2   | redelijk        | 26-50%  | 1991-2005    |
| Amfibieën             |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Vissen                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Dagvlinders           |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1995-2005    |
| Nachtvlinders         |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1980-2005    |
| Libellen              |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Sprinkhanen           |     |       |      |     | redelijk        |         | 1991-2005    |
| Overige ongewervelden |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |

**Rapportage voor kilometerhok X:148 / Y:456**

| Soortgroep            | FF* | FF23* | H/V* | RL* | Volledigheid*   | Detail* | Actualiteit* |
|-----------------------|-----|-------|------|-----|-----------------|---------|--------------|
| Vaatplanten           | 2   | 2     |      | 9   | goed            | -       | 1991-2004    |
| Mossen                |     |       |      |     | goed            |         | 1996-2006    |
| Korstmossen           |     |       |      | 1   | redelijk        | 51-100% | 1991-2006    |
| Paddestoelen          |     |       |      |     | slecht          |         | 1990-2005    |
| Zoogdieren            |     | 1     | 1    | 1   | slecht          | 51-100% | 1995-2005    |
| Broedvogels           |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1994-2005    |
| Watervogels           |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 96/97-03/04  |
| Reptielen             |     | 3     | 1    | 3   | redelijk        | 51-100% | 1991-2005    |
| Amfibieën             |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Vissen                |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1991-2005    |
| Dagvlinders           |     |       |      |     | redelijk        |         | 1995-2005    |
| Nachtvlinders         |     |       |      |     | niet onderzocht |         | 1980-2005    |
| Libellen              |     |       |      |     | goed            |         | 1991-2005    |
| Sprinkhanen           |     |       |      |     | redelijk        |         | 1991-2005    |
| Overige ongewervelden | 1   |       |      |     | slecht          | 0%      | 1991-2005    |

## Bijlage Schema Nee-tenzij-toets (provincie Utrecht, 2006)



## **Bijlage schema beoordeling significante aantasting wezenlijke waarden en kenmerken (provincie utrecht, 2007)**

Uitwerking van de 4 hoofdaspecten bij de beoordeling van significante aantasting van de  
wezenlijke waarden en kenmerken (bij verblijfsrecreatie in de EHS van Utrecht)

1. Zones met bijzondere ecologische kwaliteit
2. Aaneengeslotenheid en robuustheid
3. Bijzondere soorten
4. Essentiële verbindingen

provincie Utrecht oktober 2007

significantie toets p 1

# **1. Zones met bijzondere ecologische kwaliteit**

Wordt verdeeld in actueel en potentieel. Actueel: wat er nu is, potentieel: aangewezen natuuroelen, die in detail in het veld bepaald moeten worden op basis van aanwezige abiotische omstandigheden (bodem, grond- en oppervlaktewater, milieu etc.)

| Toetsaspecten significantie                                                                                                                   | Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ACTUELE WAARDEN</b>                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>1. Provinciale natuurwaardering</b><br>Aantasten van gebieden met de natuurwaarden "uitstekend" en "goed".                                 | Om de kwaliteit van natuur te kunnen beschrijven wordt gebruik gemaakt van natuurwaardering van locaties. De natuurwaardering voor een locatie kan worden gedefinieerd als de mate van voorkomen van karakteristieke soorten, uitgedrukt in een schaal van uitstekend – goed – redelijk – matig. Hiervoor worden natuurgegevens gebruikt die de provincie heeft verzameld in de EcoDataBank. Op de provinciale website "Buiten In Beeld" ( <a href="http://www.provincie-utrecht.nl/buiteninbeeld">http://www.provincie-utrecht.nl/buiteninbeeld</a> ) wordt de systematiek en berekening van die natuurwaardering uitgelegd. Tot nu toe zijn deze berekeningen alleen toepasbaar op de floragegevens.<br>N.B.: van niet alle plekken in de provincie zijn gegevens beschikbaar. Dit betekent dat ook als het niet op de kaart staat, er wel natuurwaarden aanwezig kunnen zijn. Op de kaarten zal dit zoveel mogelijk zichtbaar gemaakt worden, op dit moment is dat nog niet voor 100% het geval. |
| <b>2. Oude boskernen</b><br>Aantasten van oude boskernen van de categorie "zeer waardevol" en "bijzonder waardevol".                          | Oude boskernen zijn actuele groeiplaatsen van autochtone bomen en struiken welke afstammelingen zijn van oorspronkelijk inheemse flora die na de ijsijd op eigen kracht Nederland heeft bereikt. De groeiplaats kan zowel bos betreffen als ook een houtwal of een enkele boom of struik welke als relict van het oorspronkelijke bos te beschouwen is. De provincie heeft voor de Heuvelrug de oude boskernen op grond van oude topografische kaarten en veldonderzoek in kaart gebracht. De boskernen zijn in drie waardenklassen ingedeeld.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>3. Biodiversiteitsgebieden</b><br>Aantasten van een prioritair biodiversiteitsgebied dat geheel of gedeeltelijk is gelegen binnen de EHS.  | Uit het Biodiversiteitsverdrag van Rio de Janeiro, door Nederland medeondertekend, vloeien inspanningsverplichtingen t.a.v. het behoud van gebieden van belang voor het behoud van biodiversiteit voort. Voor Utrecht worden deze gebieden momenteel op kaart gezet op basis van een optelling van ecologische kwaliteiten. Er komen twee categorieën: 'prioritair' en 'van belang'.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>POTENTIELE WAARDEN</b>                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Natuuroelen (UNAT's) zoals vastgelegd in de Natuurgebiedsplannen.</b><br>Abiotische omstandigheden voor bijzondere ecologische kwaliteiten | Bij dit aspect is een deskundigenoordeel niet altijd te voorkomen omdat de criteria niet hard te krijgen zijn. Het is een zelfstandige afweging waarbij de actuele waarden, de potentiële waarden en de abiotische omstandigheden een plaats innemen. Deze weging kan alleen locatiespecifiek gemaakt worden op basis van basismateriaal op kaarten / in databases en aanvullend gericht veldonderzoek.<br>Noot: in de oudere natuurgebiedsplannen wordt bij de toewijzing van natuuroeltypen gesuggereerd dat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                                                                                                                               | op basis van basiskaarten eenvoudig een doeltipe toe te wijzen is. Dat is een onterechte suggestie omdat de basiskaarten die mate van detail helemaal niet hebben. Nu worden clusters van mogelijke doeltypen toegewezen waar op grond van de terreinsituatie uiteindelijk een keuze wordt gemaakt door DLG in overleg met de eigenaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

significantietoets p2

## 2. Aaneengeslotenheid en robuustheid

| Toetsaspecten significantie                             | Toelichting                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opsplitsing van een gebied<br>Vergroting van een gebied | Beide begrippen staan voor het tegengaan van vernippering. Bestaande vernippering wordt nu bestreden met faunavoorzieningen, ecoducten, afsluiten van wegen en afbraak van gebouwen. |

## 3. Bijzondere soorten

| Toetsaspecten significantie                                                                                                                                                                                                        | Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Flora- en faunawet (Ffw)</b><br>Negatieve gevolgen voor beschermde soorten uit tabel 2 en 3 Ffw.                                                                                                                             | Dit zijn soorten die wettelijk zijn beschermd. Meer informatie via de website van LNV ( <a href="http://www.minlnv.nl">www.minlnv.nl</a> ) en dan zoeken op beschermde soorten of kijk in de soortendatabse op de site).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>2. Bedreigde soorten van de Rode lijsten en Oranje lijsten</b><br>Negatieve gevolgen voor bedreigde soorten uit de categorieën "bedreigd", "ernstig bedreigd" of "op het punt van verdwijnen" van de Rode en/of Oranje Lijsten. | Als uitwerking van het overheidsbeleid uit Taakstelling 8 van de rijksnota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' (2000) en de internationale verplichtingen zijn landelijke Rode lijsten van bedreigde en kwetsbare dieren en planten opgesteld. Daarbij is wettelijk vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en dat zij het onderzoek en werkzaamheden die nodig zijn voor de bescherming van deze Rode lijstsoorten dient te bevorderen.<br>Analoog aan de methodiek en de intentie waarmee de Rode lijsten landelijk opgesteld zijn is in het provinciale Beleidsplan Natuur en Landschap opgenomen dat het provinciale soortenbeleid zich richt op in Utrecht bedreigde en kwetsbare soorten. De Oranje lijst voor fauna is door GS bekrachtigd in 1997 en voor flora in 2001. Hierbij is bepaald dat de Oranje lijsten specifiek gebruikt zullen worden voor het toetsen van subaldieaanvragen en bij plantoetsing. |

## 4. Essentiële verbindingen

| Toetsaspecten significantie                                                                                                                                                                                                 | Toelichting                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Ecologische verbindingzones, Robuuste verbindingen, en ecoducten en faunapassages (tussen kerngebieden EHS).</b><br>Door ingreep wordt een verbinding "ernstig belemmerd", dan wel kan niet meer gerealiseerd worden. | Ecologische verbindingzones hebben als doel om kerngebieden van de EHS met elkaar te verbinden en barrières als wegen passerbaar te maken voor flora en fauna. Rijk en provincie hebben hiertoe verschillende verbindingen aangewezen. |
| <b>2. Foerageer- en migratieroutes (binnen kerngebieden EHS).</b><br>Door een ingreep wordt een verbinding                                                                                                                  | Dit zijn routes die binnen kerngebieden van de EHS liggen en die gebruikt worden door dieren om van rust- naar foerageer plaats te komen, seizoensmigratie e.d. Te denken valt aan                                                     |
| "ernstig belemmerd" dan wel kan niet meer gerealiseerd worden.                                                                                                                                                              | bijvoorbeeld wildwissels of bomenlanen voor vleermuizen.                                                                                                                                                                               |